

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך קדם יסודי

קילת היום

המצאה

"רחוב סומסום"™, הדמויות הנלוות, זכויות היוצרים, סימני המסחר וזכויות העיצוב הינם בבעלות ובהרשאת Sesame Workshop © כל הזכויות שמורות ל-Sesame Workshop 2013

מילת היום – חוקרים בגן

המצאה

ילדים ממציאים משחקים ומילים בסיטואציות שונות בגן. יכולת ההמצאה נשענת על האפשרות לדמיין מציאות שאיננה קיימת. מומלץ לשלב את הסרטון בעקבות המצאה של הילדים בגן או כדרך לעידוד המצאה של ילדים בסדנת המצרים או מרכז הבנייה.

בסרטון אלמו ואביגייל פוגשים את המילה "המצאה". אביגייל מציגה בפני אלמו את ההמצאה החדשה שלה – מחזיק מפתחות מדבר! אלמו מופתע מההמצאה של אביגייל וממהר לנסות ולהתנסות בה.

פירושה של מילה

הגדרה מילונית:

(מילון ספיר): עשייה שיש בה משום הֶחֱלָה של עיקרון חדש, תגלית, חידוש, כגון: המצאת הדפוס הגדרת המילה בסרטון:

המצאה היא יצירה של מכשיר או רעיון חדש לגמרי שלא היה קיים קודם. בודקים את ההגדרה:

כדאי לחזור מספר פעמים על ההגדרה בהקשר מתאים ולהדגיש מילים פחות מוכרות לילדים. אפשר לבחור מילה שאינה מוכרת לילדים (מההגדרה) ולבדוק האם המילה מזכירה לנו מילה אחרת מוכרת יותר (מכשיר – כושר, יכולת). ניתן להסתייע במילון. אפשר לציין שהמילים בהגדרה קשורות אחת לשנייה כגון: כגון המצאה, יצירה, רעיון.

מילים טובות

מילים שיש בהן פוטנציאל להעשרה ולהעמקת השיח בגן הילדים:

- רעיון
- פתרון
- ממציא
- לתכנן
- בנייה
- הצלחה
- ניסיון
- חומרים
- כלי עבודה

בואו נדבר על זה (בעקבות הצפייה בסרטון)

הצעות לעידוד השיח סביב נושאים שיש בהם פוטנציאל לעניין את הילדים ולהעשיר את השיח סביב הדמויות המעורבות ותהליכי החקר של הסביבה הקרובה.

- איזה אירוע התרחש בסרטון? מה היה הרע לפני? ומה קרה אחרי? מה יקרה אחר כך?
- מה עניין או משך את תשומת לבכם בסרטון? (ילדים מוזמנים לתת את התרשמותם ולהשוות ביניהם)
- האם אתם חושבים שההמצאה של אביגיל טובה? למה אתם חושבים כך?
- כל אחד יכול להמציא, לחשוב על רעיון שלא קיים – האם יש לכם רעיון חדש/המצאה חדשה?
- המצאה היא דבר חדש לגמרי. איך נדע אם כבר המציאו את ההמצאה שעליה חשבנו?
- האם קשה להמציא המצאה?
- האם אתם יכולים להמציא מילים חדשות?
- רעיונות להמצאות בעבר ששינו את העולם – טלסקופ, טלפון, שעונים וכדומה

הלכה למעשה

שלל רעיונות לפעילויות וליישום חווייתי בגן הילדים היום נמציא משחק חדש

- נזמין את הילדים (ומשפחותיהם) לאתר ביחד בעיות שיש להמציא בשבילם פתרון – עגלה לעצים של המדורה, איסוף חלקי משחק שמתפזרים.
- אפשר להמציא משחקים וצעצועים לפעילות בארגז החול ובשולחן המים.
- ניתן לתכנן ולבנות אביזרים למשחקי תנועה בתוך הגן ובחצר.
- אפשר להקים יחד עם הילדים סדנת המצאות בגן – מה יהיה בסדנה? איזה המצאות נמציא? איך ממציאים משהו חדש?

סביבה והשראה

רעיונות לביטוי המילה בסביבה החינוכית

- סדנת חומרים עשירה ונגישה – "מחסן חומרים בשימוש חוזר" בו גם כלי עבודה שעומדים לרשות הילדים לבניה דו-ממדית ותלת-ממדית.
- סדנה לבניית משחקים מחלקי צעצועים מפורקים.
- לוח / מחברת / כרטיסיות / תיקייה במחשב עם רעיונות להמצאות שעוד צריך להמציא.
- מחברת עם ציורים של ילדים על רעיונות והמצאות שלהם.

עוד סיפור ושיר

אוסף נבחר ולא ממצה של ספרים ושירים להעמקת החוויה

מה צריך בשביל... מאת ג'יאני רודארי איור: סילביה בונאני הוצאה לאור: אגם

בשביל לבנות שולחן צריך... פרח! ספר ייחודי שמזמין את הקוראים להאט את הקצב, להתבונן בפרטים, להתפעל מיופי הבריאה ולהרהר בקשרים המופלאים בין הטבע לתהליך היצירה. מקבץ הצעות לפעילות בעקבות קריאת הספר.

- אפשר לשאול – מה צריך כדי לעשות את הספר שאנחנו מחזיקים? כדאי לאפשר לילדים להתבונן לבד באיורים המיוחדים ולגלות אט-אט את הפרטים הרבים בדפי הספר. ניתן לכוון אותם לעיין מקרוב: מה מצולם ומה גזור? האם הם מכירים את כל החפצים שבתמונות? ניתן להציע להם לחפש את כל הדברים שעשויים מעץ. למשל, האם הם שמו לב לצורת האותיות?
- אילו עצים נמצאים בסביבת הגן? אפשר להזמין את ההורים לטיול משפחות ולהתפעל יחד מיופי הבריאה והטבע. בדרך אפשר לאסוף זרדים ועלים מיוחדים, מהם ההורים והילדים יוכלו ליצור ספרונים מעשי ידיהם שמתארים "מה צריך בשביל..."

ילדה לבדה מאת אורה איל, איור: אורה אייל הוצאה לאור: כתר

שולמית ביקשה מכל אחד מבני הבית לספר לה סיפור. כשאף אחד לא נענה, מתרחש לו פלא – "ממש מעצמו מסתפר לו סיפור!" ספרה של אורה איל מזמין את הקוראים להמציא גם הם סיפורים, ולחשוב יחד על מקומם וחיבתם במשפחה ובחיים.

שפת הסימנים של נועה מאת: נירה הראל, איור: אלישבע געש, הוצאת כתר.
כמו ילדים רבים, גם נועה מתקשה לזכור את שמות ימות השבוע והיא מתבלבלת בכל פעם מחדש. הפתרון שמוצאת נועה לבעיה פשוט מאוד, בתנאי שאמא שלה תסכים לשתף פעולה.

תנו לאצבעות ללכת...

- שֵׁמֶר-טוֹשׁ: מהצורך למוצר – איך מלמדים טכנולוגיה בגן הלכה למעשה | נעמה דוד, עלון דע גן - 4
- ילדה מנחה חברה במשחק שהמציאה – (סרט באתר גננט-בוסתנט)
- טכנולוגיה והנדסה בחיי היום יום בגן הילדים דגמי הוראה ופעילויות המייצגים שילוב של תהליכי תיכון ותהליכים הנדסיים בתוכנית השוטפת של גן הילדים.